

Lente István kiállításának megnyitója.

... megkérem Szávai Istvánt, nyissa meg a kiállítást!

Mindjárt helyesbítenék is, a kiállítást nem én fogom megnyitni, hanem Lőrinczi Judit, én csak arra vállalkoztam, hogy néhány kérdést tegyek fel neki, mert hát ez a megszokott helyzet, a tanár kérdez, a tanítvány meg válaszol. A tanár általában már előre tudja a választ, ró szor í, vagy hogy a levegő színtelen, szagtalan, szúrós szagú gáz. Meg hogy át mond, bét ír, cére gondol, dé a helyes. Az iskola általában hajtóvadászat a tudásra, elől a diákok, a tanár meg hátulról hajtja őket. Néhány év óta olyan iskolában tanítok, ahol a hajtóvadászat azt jelenti, hogy a tanítványok meghajtják a terepet, a tanárnak csak eszközöket kell adni, meg kérdezgetni, hogy mit is keresünk mi tulajdonképpen? Azok az igazán jó kérdések, amire magunk sem tudjuk a pontos választ, az csak a tanítvánnyal való beszélgetésben bontakozhat ki.

Mielőtt Lente István képeit megnéztük volna, Judittal megpróbáltuk megfogalmazni a várakozásainkat, mit szeretnénk látni a dossziében? Mit várunk egy képtől?

Judit sokat várt egy képtől. Állítsa elé a valóság mását, azaz valami mást, mint ami a valóság, de ne adja alább annál gazdagságban, belső erőiben. Én szilánkokkal is megelégszem - mondtam. Elkezdtünk hát keresgélni valami közös nevezőt, ahol a várakozásaink találkozhatnak, és ugyan hol található biztosabban effélére az ember, mint a gyermekkorban.

Valamennyien átestünk már az első elbizonytalanodáson, amikor sokáig mondogatva egy szót (Judit az újságot, én az asztalt), a végén már nem is tudtuk, valóban azt a dolgot jelenti-e ez a hangsor, vagy van valami saját jelentése, aminek maga az asztal, újság csak egészen jelentéktelen résztartománya. Platón idea elmélete valószínűleg ennek a gyermeki élménynek lehet az utóregése. Érzékeny emberekben később is előjár ez az érzés. Valóban minden jelentését megértettük, minden tartományát birtokba vettük a dolgoknak? Itt mindjárt meg is kell álljak, sokan szokták ugyanis ellenvetni: francba az érzékeny emberekkel, ők minden rossz okozói, nekik nem elég az, amit a világ vastagon kínál, ők nyavalyognak mindenféle többletekért, holott még az alapörömeiket sem élték meg. Nem érezték a rohanás, a megszerzés, a csúcsra jutás elemi örömeit. Búsképű, kehes kis emberkék dohányoznak zárt szobákban, kérdőjellé görbülve, mindenféle titkokért keseregve, mennének ki inkább a napfényre, nagyokat rohanni, vizet hányni lapáttal maguk mögé, hordószámra, hogy rohanjon velük a hajó a hullámokon.

Az ellenvetőknek tökéletesen igazuk van, csak hát hiába rohan, pedáloz, repül, mászik, lapátol az ember, a titkok vonzása csak megmarad, az ember teljességre vágyik.

Folyt még köztünk a szó,... de az idő sürgetett megnéztük hát a képeket, és láttuk, hogy ezek bizony szilánkokból próbálnak a teljesség felé tapogatózni.

Nézegettük, ízlelgettük őket, jutott eszünkbe számtalan, szebbnél szebb gondolat, ezeket most itt, időhiány miatt mellőzném.
Jöjjön inkább az - Judittól - amire a képnézegetés végeztével jutottunk.